

9th International Conference on Health, Treatment and Health Promotion

مقایسه اثربخشی رفتاردرمانی عقلانی هیجانی و مصاحبه انگیزشی بر خودمهارگری در افراد دارای اختلال سوء مصرف مواد افیونی

امیر محمدجعفری

مدرس، گروه روان‌شناسی، واحد صباشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، صباشهر، ایران

فاطمه طالبی سیاوشانی

کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی، روان‌درمانگر، مرکز لاسار، تهران، ایران

چکیده

این پژوهش با هدف مقایسه اثربخشی رفتاردرمانی عقلانی - هیجانی و مصاحبه انگیزشی بر خودمهارگری در افراد دارای اختلال سوء مصرف مواد افیونی انجام شده است. طرح پژوهش، تمام آزمایشی از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری شامل تمامی مردان دارای اختلال سوء مصرف مواد افیونی نسیم‌شهر بود که در سال ۱۳۹۷ به مراکز درمان سوء مصرف مواد در این شهر مراجعه می‌کردند. از بین آن‌ها نمونه‌ای به حجم ۴۵ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شد و به تصادف در دو گروه آزمایش و یک گروه کنترل جایدهی شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه خودمهارگری تانجی (۲۰۰۴) استفاده شد. گروه آزمایشی اول به مدت ده جلسه ۵۰ دقیقه‌ای تحت درمان با رویکرد رفتاردرمانی عقلانی - هیجانی الیس (۱۹۵۶) و گروه دوم تحت ده جلسه ۵۰ دقیقه‌ای درمان با مصاحبه انگیزشی میلر (۱۹۸۳) قرار گرفتند. اما گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد. نتایج تحلیل آزمون تحلیل کوواریانس چندمتغیری و تک متغیری نشان داد که روش رفتاردرمانی عقلانی-هیجانی بر خودمهارگری افراد دارای اختلال سوء مصرف مواد افیونی مؤثرتر از روش مصاحبه انگیزشی است ($p < 0/001$). براساس یافته‌های حاصل می‌توان نتیجه گرفت که رفتاردرمانی عقلانی هیجانی به دلیل تأثیر بر افکار، شناخت و باورهای منطقی در بهبود خودمهارگری افراد دارای اختلال سوء مصرف مواد افیونی مؤثرتر از مصاحبه انگیزشی بوده است.

واژگان کلیدی: رفتاردرمانی عقلانی-هیجانی، مصاحبه انگیزشی، خودمهارگری